

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

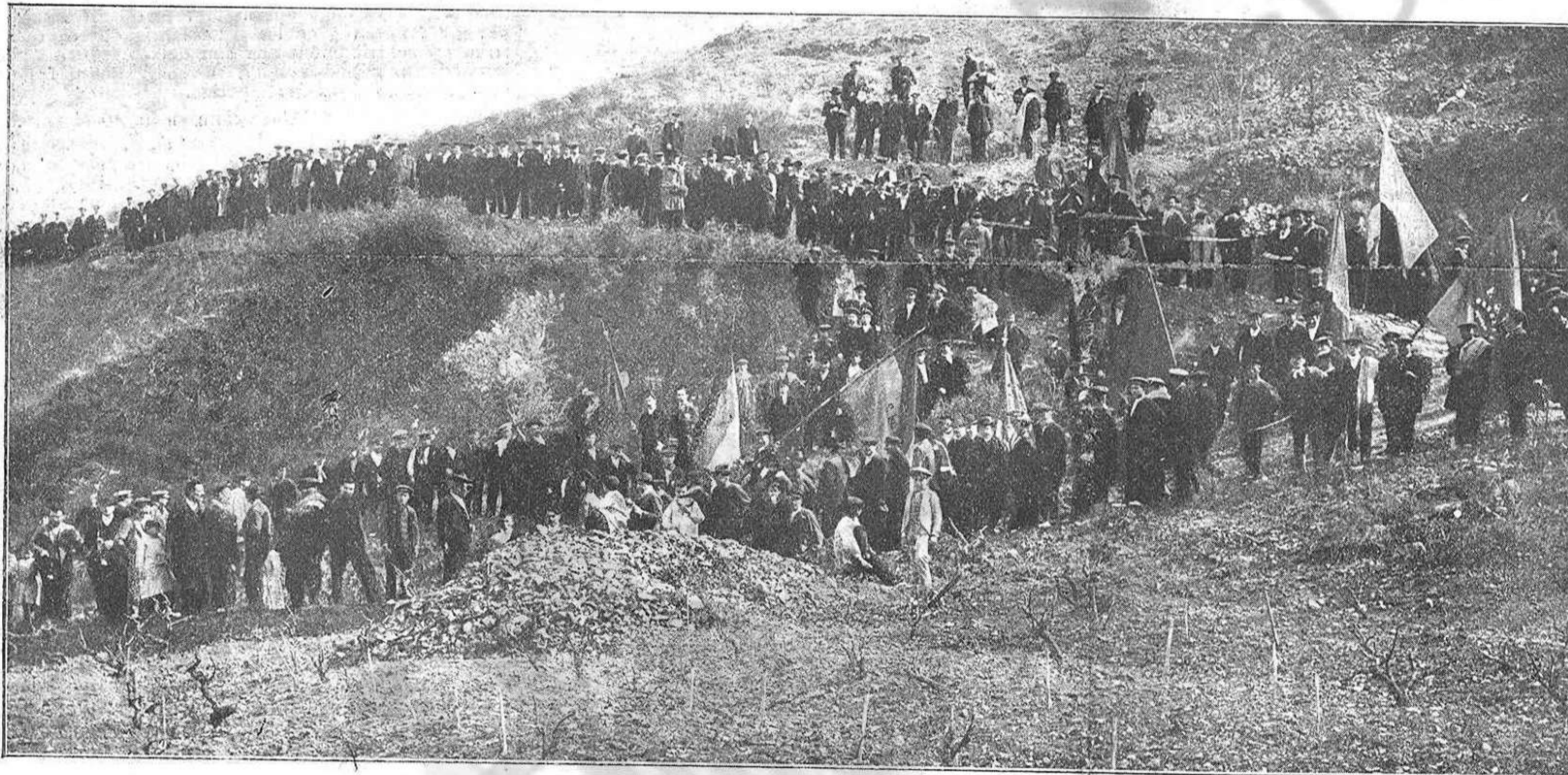
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

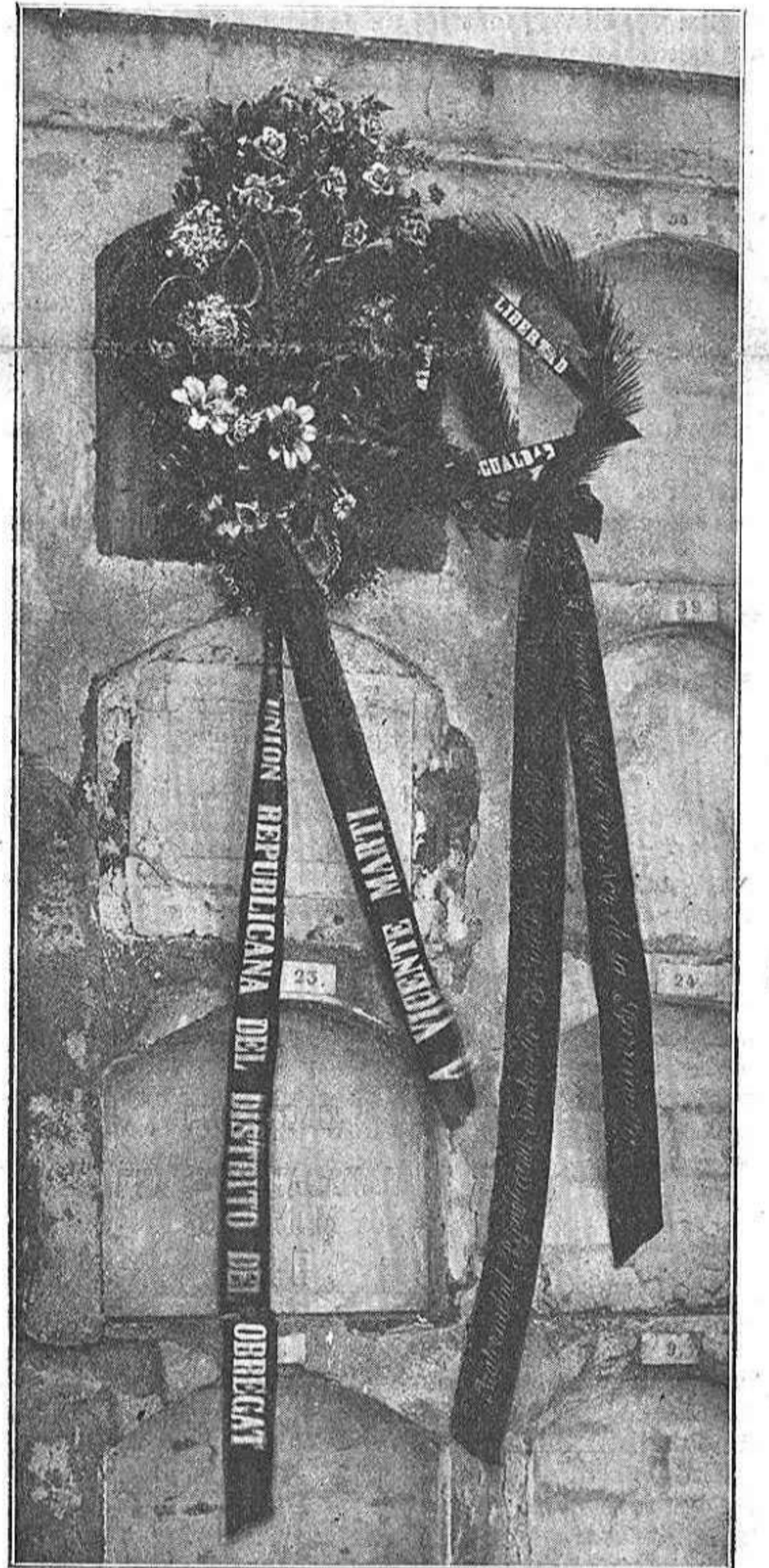
PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

Festas republicanas

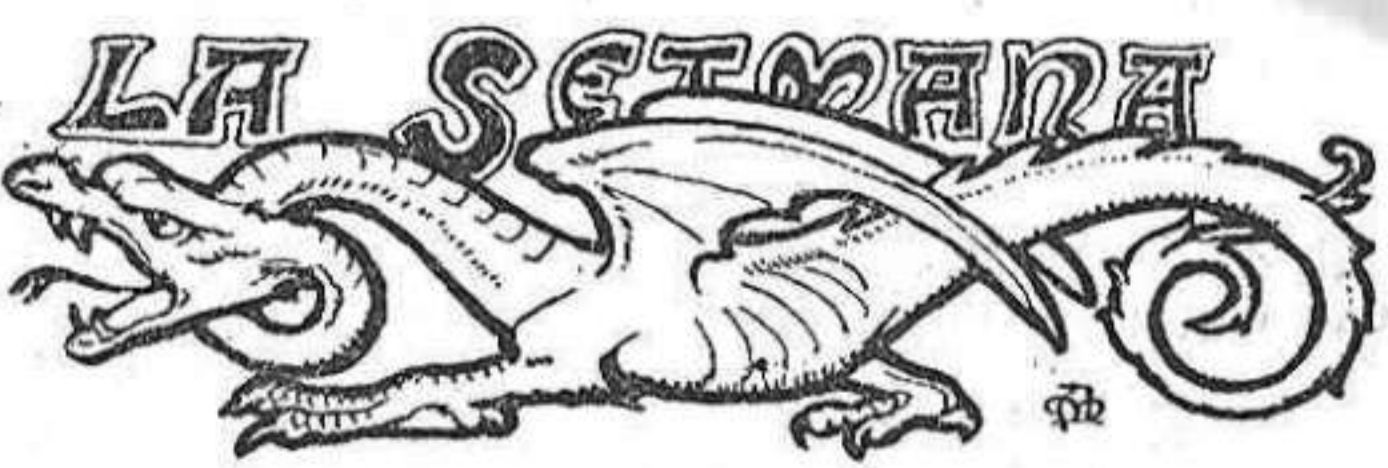
Manifestació celebrada el passat diumenge a Martorell, pera honrar la memoria del valent guerrillero de la República, VICENS MARTÍ (Noy de la Barraqueta)

La manifestació, camí del cementiri.

Coronas que's colocaben en el ninxo ahont reposen els restos del Noy.

DE DIJOURS A DIJOURS

Als resultats obtinguts a conseqüència de les últimes tupinades, en Villaverde, segons diuen, s'ha inflat de tal manera, que avuy te la seva posició política per la més forta que may hagi alcançat altre govern de la monarquia. En Maura, al costat d'ell, se queda petit com un microbi, perquè al Amo Toni 'ls republicans van arrollarlo y á n'ell no han pogut. Aixís diuen que ho diu. Y una vegada presa l'empenta, asseguran que assegura que á fi d'any presidirà las eleccions municipals, y que sempre que liberals y demócratas s'avinguin á anar á partir ab ell com ho han fet ara, acabarà de salvar á las institucions, que ja está vist que aquestas no tenen salvació possible sino apelant á la ilegalitat, al frau y á la tupinada. Llavors sí que no hi haurá ningú que s'atreveixi á mirar cara cara al curandero de la pesseta. Será dintre d'Espanya una especie de Bismarck: un canceller de ferro colat: un governant providencial, insustituible y vitalici.

Bé es veritat qu'en aquest punt s'está fent els comptes de la lletera, la que á lo millor dels seus càlculs, va entrabancarse y se li va rompre el gerro de la llet, qu'era la base de la seva fortuna.

¡Qué n' seria de felís en Villaverde si no hagués un dia ó altre de reunir las Cortes!... Ell prou pro-

cura anarho aplasant tot lo que pot; pero á la fi tindrà de obrirlas, y tant quant més tardi més plé de trenca colls ha de trobar el seu camí. Allí serán discutidas las últimas crisis, verdaderament inexplicables, y allí també haurá de respondre dels gatuperis de las últimas eleccions. Si avuy está inflat, en las Cortes s'encarregarán de desembutirlo. Ja s'cuydarán de ferho 'ls republicans, y si ells no bastessin, completarian l'obra els elements disgustats de la mateixa majoria, porque en Villaverde al igual que tots els governants monárquichs, tenen la guerra civil á casa.

Dongui, donchs, desd' ara per trencat el pot de la llet, per fracassats tots els seus càlculs y per desvanescuts tots els seus somnis.

Lo més trist es que la crisis de las subsistencias, que ja era prou grave, va adquirint caràcters cada dia més alarmants, á conseqüència de la seca. En molts punts d'Espanya s' dona per completament perduda la cullita de blat. ¿De qué farán mànegas els pobres treballadors lo mateix els agricultors que 'ls industrials? Perque la falta de cullita en las provincias del interior refuheix directament en la industria manufacturera de Catalunya. Mal pot pensar en vestirse qui careix de lo necessari fins per alimentarse.

A Andalusia la fam y la desesperació se han fet evidents de una manera desastrosa, amenant turbarse l'ordre públich. A Jerez de la Frontera las masses famélicas demanan feyna y pá, y 'l bon govern desitjós de fets hi la Uesca, ha obrat desseguida com acostuma ferho sempre en semblants casos: llansant á la guardia civil al carrer y preparant las tropas en els quartels. Aquesta es la manera més expedita y práctica de satisfacer las necessitats

del poble. ¿Vols pá? Donchs t' atiparém de plom. El que arreplega un confit en bona part del cos, ja no té may més necessitat d'aliments.

Els telegramas del Extrém Orient acusan la desfeta de las forsas moscovitas, una part de las quals fugen cap al Nort, perseguidas sense descans per les columnas japonesas.

Kuropatkine ha sigut rellevat del mando, sustituintlo 'l generalíssim Linievitch, que s' esforça en reorganisar las forsas que li quedan. Pero cada dia es més apurada la situació de aquell exércit, qu' en sa retirada va abandonant posicions importantíssimas, y que bé pot arribar á un extrém en que 's vegi privat de tot ausili, així en homes, com en municions y abastiments.

Y á pesar de aquesta desfeta, encare á Sant Petersburg segueixen predominant els temperaments bélichs, com si una obsessió de sanch y d'extermini els ofusqués las potencias.

Per fortuna aquell poble, al revés del espanyol, se prepara á fer justicia. Y l' obtindrà perque la vol.

A una guerra tan desastrosa deurá al últim la llibertat y l' emancipació. No hi ha mal que per bé no vingui.

PEP BULLANGA

Justicia popular

PRETENEN els monárquichs que las eleccions de Diputats Provincials celebradas últimament han servit pera posar d' emanifest la de-

cadencia del partit republicá y 'l reviscolament de las institucions monárquicas.

—Hem guanyat casi per tot arreu,—diuen estarufantse com galls d' indi—hem guanyat principalment á Madrit, ahont en las eleccions de Diputats á Cortes els republicans havian alcançat una aclaparadora majoria.

Al parlar aixís se guardan molt de manifestar els medis que han empleat, las manyas de que s' han valgut, las iniquitats que han posat en joch. Si ho arribavan á fer s' avergonyirían de la seva pretesa victoria.

Era en Maura un home censurable per molts conceptes, en especial pel seu esperit rematadament reaccionari. Pero tenia una qualitat que no se li pot negar: la de l' atívies de caràcter; tenia també un propòsit que no s' pot desconéixer: el de moralisar las costums políticas de un país tan corromput com el nostre.

De aquí qu' en materias electorals signés partidari fins a cert punt de respectar la legalitat, sino absolutament, ab una amplitud de que no n' hi havia exemple a Espanya desde l' época en que fou restaurada la monarquia. Creya en Maura que prenent las orientacions de las urnas electorals els governs franquejavan camí a las instituciones. Creya també que interessant al poble en las llytats dels comitès, *européisava* a la nació minvant l' eficacia de la protesta revolucionaria.

Donchs aquests propòsits, que de totes maneres contribuïan a afiansar la pau pública, acaban de ser burlats y destruyts descaradament per l' actual govern, en connivencia y complicitat ab totes las taifas monárquicas, y ab gran satisfacció del caciquisme que de aquesta feta torna a alsarse procés y omnipotent.

Hem retrocedit als temps que precediren al gran desastre y a la gran vergonya. Els partits monárquics acaban de reconèixer que son impotents pera governar pels medis regulars y legals: que únicament poden sortir del pas empleant els recursos més reprobables y més indignes.

Las urnas que havían de ser el bressol de la llibertat y del ordre, posadas en las sevas mans, se converteixen en incubadores de todas las infamias. Y las realisan sense cap empaig, segurs com están de la més absoluta impunitat.

**

Pero en aquest punt tal vegada s' equivocan. No hi vol dir res que la conjunció que buscan en vá pera constituir governs regulars, la realisin ab fortuna quan se tracta de falsejar la voluntat de la nació. Que 's trobin dispostos a entendre y unirse pera realisar la més monstruosa de las expoliacions: que 's reparteixin com a bons germans el botí de las actas en aquesta forma conquistada; que pera treballar ab més desahogo, de moltas quadrillas ne fassin una sola, no hi vol dir res: tot aixó no farà més qu' excitar la indignació de todas las personas honradas y decents. Podrán continuar menjant el pá del presupost, pero se l' haurán d' empassar amant ab la fel del despreç de la nació... y per amplias que tinguin las tragaderas, no l' podrán pahir. No hi ha remey per ells: en la mateixa atmosfera de corrupció que haurán format, acabarán per asfixiarse.

Aixó, si l' país, prenent consell de l' indignació, no apela avants a la resolució suprema y salvadora de reivindicar la seva sberanía, no ja sols en nom del dret y la justicia, sino també per amor a la decencia y a la higiene.

**

Tal vegada aquest ha de ser desd' ara l' principal objectiu del nostre esfor.

Enfront de la confabulació de tots els vividors de la política monárquica, se fa precis constituir la conjunció nacional de tots els amants de la puresa electoral.

Llyutar pel dret, pel respecte a la llei, per la dignitat del ciutadà es fer obra santa y regeneradora.

Y la llyuta no es tan difícil com sembla a primera vista. Aquí está per demostrarho l' admirable exemple que ofereix avuy Barcelona al resto de la nació. ¿Per quin motiu la capital catalana ha quedat completament neta fins dels últims residuos caciquistas? ¿Per quina causa las eleccions, qu' eran avants un vergonyós escándol, son avuy un model de legalitat? ¿Per quina rahó son proclamats en els escrutinis els candidats que obtenen la majoria dels vots legals dels ciutadans y no aquells que imposaven avants l' influencia oficial y las manyas dels cacichs? Senzillament perque l' elector, cansat de tanta ignominia, va realisar un esfor de voluntat y va imposarse.

En todas las circunstancias, quan el poble vol, el poble ho es tot. Y aquest es el cas de Barcelona.

**

Cert qu' en els districtes forans, y principalment en els poblets rurals, subjectes a certas y determinadas influencias, no s' ha pogut conseguir encare lo que s' ha lograt a la capital.

Allí encare campeja la coacció, la imposició, la pressió exercidas pels amos sobre ls treballadors; allí encare ls que desempenyan càrrech públich, lograt de qualsevol manera, l' defensen rabiosament apelant a tots els medis, quan no a la violència a l' amensassa; allí encare, quan l' intimidació no basta, se recorre per fi de festa a las tupinadas més asquerosas.

Pero tot aixó s' ha de acabar.

Y s' acabarà pesi a qui pesi.

Si l' poble abriga sentiments revolucionaris, guardis d' entregarse al defalliment y al fástich. Aixó es lo que volen els seus enemichs: allunyarlo de las urnas, pera dominar sense contrast y fer de las sevas sense oposició. Y aixó es lo que l' poble no ha de consentir may, costi lo que costi.

En els temps en que l' igualtat del armament entre las foras del govern y las foras populars feya possible la llyuta en els carrers y en las montanyas; quan las vias de las ciutats s' erissaven de barricadas, solía ostentarse en cada una d' ellas un rétol que deya: *Pena de muerte al ladrón*. Y bastava proclamarho aixís, ab la ferma resolució de cumplirho, perque no 's registrés, en mitj del desori, ni l' robo, ni la sustracció més insignificant.

¿Qui 'ns priva de alisar avuy el mateix lema? *Pena de mort als lladres de vots!*

Y qué! No es la primera y més estimada riqueza del ciutadà, l' dret que la llei li reconeix d' emetre l' seu vot? ¿Y per qué se ha de deixar robar aquest dret?

Escarmentí l' poble, no sols al lladre material, sino també y principalment al que s' aprofita de l' expoliació, y haurá acabat en breu ab tota la lladreçada.

En certs cassos la justicia popular es l' única que pot exercir de una manera profitosa y digna la seva missió redemptora.

Y l' poble a qui no li fan justicia, si es que no vol anularse, se l' ha de pendre per sí mateix.

P. K.

Festa republicana á Martorell

n temps de opressió, com un viu estimulante, y en temps de llibertat, com un' ara encesa de agrahiment popular, ha de viure eternament el bon recort de Vicens Martí, el Noy de la Barraqueta.

Sigué un llyutador y un mártir de la causa democrática.

Jove, valent, arrogant, dotat de un cor nobilíssim havia prés una part molt activa en las campanyas revolucionarias. Quan la reacció del 56 portá las sevas foras, reclutadas en las masses del poble, fins a Zaragoza, y com hagués fracassat el moviment en defensa de la llibertat venuda, el Noy emprengué una retirada, que per l' ordre y la pericia ab que la realisá, sigué l' admiració dels homes més experts en l' art de la guerra.

En els períodos que precediren a la Revolució de Setembre se vejé perseguit ab verdadera sanya. Un día que desde Martorell el portaren pres a Barcelona, s' escapá de las mans de las foras que l' conduhian. Algún temps després, se repetí la detenció, y sigué vilment assassinat en las inmediaciones de la estació de Martorell. Morí avants de veure l' esclat de la Revolució de Setembre.

Son germá Joan, el Xich de la Barraqueta, jurá venjarlo, y cumplí son jurament. Llansat en cos y ánima a la vida política, sigué l' digne hereu y sucesor de la víctima dels odís de la reacció.

La República li deu inapreciables serveys, durant la guerra carlista. Ell ab sos batallons admirablement organissats fou qui mantingué a millor altura l' pabelló republicá. Y després del 3 de janer, quan la dissolució de l' Asambleta constituyent, els batallons del Xich defensaren ab heroich ardiment la legalitat republicana en els carrers de Sarriá.

Aquell fet d' armas digne y gloriós encare que a la fi desgraciá, fou l' últim capítul de la seva vida de guerriller.

**

Martorell, la vila natal dels dos germans de la Barraqueta, al igual que tot Catalunya estima y s' enorgulleix del Xich, que a sos 71 anys d' edat es encare avuy una esperansa de las reivindicacions republicanas. Y tant com admira al viu, venera el bon recort de son germá difunt que dorm l' etern descans en un modest nínxo de son cementiri.

A n' aquest sentiment d' estima y admiració per l' un y de veneració per l' altre obedi la festa cívica qu' en la histórica vila ahont s' uneixen el Noy y l' Llobregat, tingué efecte l' passat diumenje.

Procedents de distints punts de la provincia se reuniren a Martorell numerosas comitivas de republicans, que unidas als correligionaris de la població formaren un aplech de més de 5,000 personas. Al só de una música y donant al vent els plechs de las banderas y estandarts, la multitud banyada pels hermosos raigs de un sol de primavera, s' encaminá al cementiri, essent colocadas dos coronas sobre la sepultura del Noy, per sos companys d' armas sobrevivents, Joan Moner y Pere Ferrer, tribut dels republicans del Llobregat, y de la Fraternitat Instructiva *El Pueblo*, del Clot.

Els diputats Lletjet y Lerroux enaltiren las virtuts cívicas del difunt y dedicaren frases de carinyo y consideració al Xich de la Barraqueta.

**

A la tarde tingué efecte un meeting grandió en un tancat que 's troba al extrém de la població. La multitud era inmensa.

Fou llegida avants de tot una sentida carta de n' Palet de Rubí, excusant la seva assistencia al acte a causa del seu estat de salut y fent vots perque tots els republicans, imitant al Noy de la Barraqueta y al seu valent germá fassin, si es precis, el sacrifici de la seva vida, en aras de la felicitat d' Espanya lograda ab l' implantació de nostra adorada República.

Parlaren a continuació ab gran eloqüencia el diputat Lletjet, y ls Srs. Ardid, Iglesias, director de un periódich republicá de Pontevedra, Fuente, rector de *El País*, y ls diputats provincials Coronel Pujol y Sr. Juli.

Y s' alisá l' Sr. Lerroux, essent objecte de una ovació atronadora, delirant.

¿Quin discurs tan hermós el que brollá dels seus llabís! Sa paraula fluída, inflamada, vibrant, anava desde la seva boca al cor del auditori, qu' esbatejava conmogut y sovint feya ajuntar las mans desencadenantse verdaderas tempestats de aplausos.

Vens' aquí un breu extracte de aquesta memorable oració:

«Estudió con altísimu sentido de la realidad, los factores que integran nuestra gran familia, significando la obra que puede y debe realizar la Unión Republicana, que, como todas las grandes agrupaciones y colectividades, tiene sus eflorescencias malsanas, que es preciso arrancar, para que la marcha triunfal del partido no sea perturbada por unos cuantos cegados por ambiciones mezquinas y que jamás encuentran sitio seguro en donde aposentarse. (Gran ovación.)

«Analiza la trascendencia del acto que se realiza que ó no quiere decir nada ó revela que todos están dispuestos a imitar la conducta del Noy. Esto lo dirán los hechos. Hoy por hoy, aún pareciendo a nuestras impacencias que se abusa de la retórica y se hace poco, es lo cierto que estas grandes reuniones son indispensables porque preparan y dan consistencia a un estado de opinión previa y necesaria, para intentar la gran obra revolucionaria para que ha sido creada la Unión Republicana, y en la que se trabaja con todos los ardimientos del hombre convencido, de que no hay posible redención para la patria, sin la Revolución y la República. (Ovación y gran vivas.)

«Expono luego con brillantez y claridad insuperables las soluciones que el partido republicano tiene para la vida económica nacional, para la agricultura, para la milicia, para la clase obrera, para la vida de relación entre los Municipios, las regiones y la nación, declarándose ferviente partidario de la autonomía.

«El problema clerical dedica inspirados párrafos que son interrumpidos con frecuencia por los aplausos calorosos de la multitud.

«Nosotros no tenemos odio contra nadie—dice—porque nuestra divisa es el amor, porque sólo el amor construye; pero tenemos el incontestable derecho de defendernos de nuestros enemigos, y si éstos convierten los conventos en cuarteles y a los frailes en soldados liberticidas ¡ah! entonces celebraremos que la revolución sea alumbrada por los resplandores de los conventos incendiados.» (Ovación estruendosa.)

«Para la obra antipatriótica y destructora realizada por la restauración, tuvo frases felices, verdaderos latigazos para la infame camarilla palaciega que ha degradado y deshonrado a España, que el pueblo celebró con entusiastas aplausos, signo de la identificación en que el pueblo estaba con el orador, que con tintas sombrías hizo un magistral cuadro de nuestra situación presente, manejada y dirigida por toda clase de logrores, que es preciso exterminar por el único medio que puede devolver la salud a la patria, y con la salud el rango y la consideración a que tiene derecho en el concierto de las naciones libres, por el medio revolucionario al que todos, cada cual en su esfera, están obligados a prestar su concurso.»

**

El meeting terminá ab el major entusiasme y en mitj de l' ordre mes perfecte.

LA CAMPANA DE GRACIA dedica a la festa cívica de Martorell una instantánea que representa una part de la comitiva encaminantse al cementiri.

Las elecciones a Vizcaya s' han fet de una manera especialísima. Allá no s' amensassa al trabajador ab deixarlo sense feyna si no vota en un sentit determinat. Al contrari, se li proposa favorirlo. El vot es considerat com una mercancía y 's compra y 's ven.

En un districte, el de Marquina, s' arribá a pagar els vots a 45 y a 50 duros, calculantse qu' entre una y altra part se 'n gastaren uns cent mil.

**

Dels que aixís procedeixen, militan uns en el partit católich, y eis altres en el monárquich.

Pero si anessim a escudriñar l' origen de la seva riqueza, trobariam que tots indistintament l' han amassada ab la suhor del poble obrer.

De manera, que primer l' explotan iniquament, y més tart ab els mateixos diners que li han fet rajar, l' insultan y l' deshonran, comprantli lo que cap persona digna hauría de vendre's may.

**

Ni cap persona previsor, molt menos. Perque 'ls que 's desdineran fins a tal extrém no ho farán sols pera donar satisfacció als estímuls de la vanitat, sino ab altres propòsits més positius y substanciosos.

Te 'n dono cent pera robarte'n mil. Aquesta y sols aquesta es l' ánima del asquerós negoci.

Proposa *La Publicidad* qu' en Villaverde crehi un nou ministeri que podria titularse de *Pucheros y Elecciones*, qual cartera podria desempeñar el *Ratón Pelao*.

Crech que no hi ha necessitat d' establir distincions. Fet y fet tots els ministres son mestres en l' art de volcar el tupí. Aquesta es la feyna de tots ells, y s' ha de reconèixer que la fan a competencia.

Per aixó quan el país parla del govern, diu sempre lo mateix:—Aixó es un' olla.

Llegeixo:

«En el presupuesto de Gobernación se consigna un real de aumento en el haber de la guardia civil.»

¡Está clar, pobres guardia civils! Els fan treballar tant, qu' es molt just que 'ls aumentin el salari.

Russia, desesperada, demana diners pera continuar la guerra. Ha anunciat un gran empréstit; pero en va; ningú se li ha suscrit: fins la Fransa, que avants l' afavoria, li ha tancat la bossa sense contemplacions.

Vels'hi aquí per hont pot venir la desitjada pau. Sense recursos no hi ha guerra possible.

Fins ara era sols el treball que 'n protestava; pero al últim fins el capital ha acabat per girar las espaldas als grans assessins de la humanitat.

La pesseta continúa malalta de gravetat, sense que 's trobi medi ni manera de ferli agafar una mica de bon color.

Y l' curander, en lloch de dedicarse al seu cuidado ¿saben quina se 'n pensa? Aumentar en 30 milions el pressupost de gastos.

A n' aixó dedica todas las sevas cavilacions y 'ls seus estudis. Y no parará fins que hagi trobat la manera de procurarse'ls.

**

¡Trenta milions de aument, imposats a un país extenuat y que ja no pot ni ab la seva ánima!...

¡Vaja, que 'ns fan pagar ben car l' espectacle bunyol de las crisis cinematográficas!...

Casi valdría la pena de apagar el reflector y esbotzar de una vegada el transparent!

PAU, 14 de mars

Bona clatellada va ser la que 'ls republicans d' aquest poble varen donar a la candidatura de concentració monárquica, ab motiu de las eleccions del passat diumenje.

Perque ho sápigam el Sr. Jutje y el seu gosset Pere Bosa; republicans de Pau estém disposats a que en tantas eleccions com se presentin quedin derrotats. Y tot gracias a la *Juventud Republicana* que tants treballs ha fet pera la candidatura, digna y honrada.

Apúntinsela, aquesta, y fins a un' altra.

BELLMUNT, 20 de mars

En la vehina vila de Falset va tenir lloch l' día 15 del corrent un meeting de propaganda republicana en el que hi varen fer us de la paraula distingits joves propagandistas, el diputat pel districte Sr. Nougés y el popular Lerroux.

Tots varen recomanar la Unió dels republicans com únic medi de arribar a un fi práctic.

L' acte va celebrarse al ayre lliure en la espayosa plassa de la Carretera; y la concurrencia no baixava de 4,000 personas que no pararen un moment de aplaudir als oradors, donant a cada punt ¡Vivas a la Unió Republicana, al Sr. Salmerón y a Lerroux!

LLANSA, 13 de mars

Ja torna a bramir desde dalt del cubell místich el nostre xarrupa-canadellas. Diumenje passat va comensar son discurs, encarregant a las mares que no deixessin assistir las sevas fillas a n' els balls de quaresma.

Donchs miri, senyor ensotat: diumenje passat, primera festa, hi va haver un ball tan lluit, que, cregui senyor corp, que si hagués vist el flet de noyas que ballavan, a vosté que sembla tan sandunguero... li hauría caygut la baba de alegría. Així, donchs vagi prenent paciencia y no s' amohini; ja li anirà donant compte de tots els balls que durant la quaresma se celebrin.

MATARÓ, 20 de mars.

Avuy s' ha fet en el Registre Civil la inscripció de la filla de D. Lluís Rosich, ab els noms de Magdalena, Esperansa y Josepha.

Fares y padrins reberen la mes coral enhorabona dels concurrents al acte.

Aixó es lo que haurían de imitar tots els bons republicans que 's titulan anticlericals. Celebrar actes d' aquesta naturalesa sense deixarhi intervenir per res a la gent de faldillas.

Y aixó 's fa no més que ab una mica de bona voluntat y una mica de convicció arrelada.

PORT-BOU, 21 de mars.

El día 11 del corrent s' efectuá l' enterro civil del entusiasta lliurepensador D. Juan Carbonell.

Al acte hi assistiren mes de 200 personas, no obstant ser una hora en que tothom se troba ocupat en sos respectius treballs. Al arribar al Cementiri el jefe de la Junta Lliurepensadora de la localitat, dirigí la paraula a la concurrencia, donant las gracias y enlanyant la significació del acte.

També lo día 18 del mateix va efectuarse un altre acte civil; l' enterro de la hermosa nena Alejandra, filla de nostre estimat amic y correligionari D. Miguel Jonama. La concurrencia era molt numerosa assistinthi varias senyoretas y no pocas nenas que conduhian el petit infant. L' intelligent jove profesor de la Escuela laica *«El Progreso»* Sr. Tresseres dirigí la paraula al companyament.

Bó es fer constar, que no obstant y ser molts els actes civils que venent verificantse en aquesta petita població, no hi ha hagut el mes mínim disgust, critica ni escándol per part del nostre vicari, qu' en honor de la veritat es una persona estimada del poble. *«El Clear lo que es del Clear.»*

CAPELLADES, 13 de mars.

Diumenje prop passat el nostre autocrata Ajuntament va celebrar la festa anunciada oficialment «del arbre».

En dita festa hi prengueren part las Escuelas d' aquesta vila, junt ab las nenas, quins pares, per instruhirlas, las portan a la foscor, ab las professoras del cap pelat, allí ahont no més hi regna la reacció.

Aquesta festa representada per homes de progrés y llibertat, seria molt aprofitable, pero avuy, portada per aquests grans y nobles reaccionaris, que a copia de tributs y contribucions ens han deixat sense un pf al bosch ni una gota de sanch a las venas, aquesta festa del arbre avuy no té res de simpática.

CASTELLIBISBAL, 20 de mars.

També aquí la coalició de la gent de bé, monárquichs y liberals, catalanists y reaccionaris, han posat la pistola al pit dels honrats treballadors intimantlos a votar la candidatura caciquista, baix amensassa de deixarlos sense jornals y de pendre'ls las terras.

Y aquests son els bons cristians que van a sentir els sermons d' en Josepet!... ¿Qué farían si fossin herejes y descreyuts?

Aquesta vegada han trobat un auxiliari actu en un tal Llorençó que, cap a sas vellesas, s' ha prestat a ser traïdor a la causa republicana qu' en altres temps havia defensat. Al any 69 volia que tot el poble sigüés republicá y fins arribá a arcaide. ¿Qué ha succehit pera que 's convertís en lacayo dels monárquichs? Ja en las eleccions de Diputats a Cortes se fingí malalt; pero ara s' ha llansat a cara descuberta donant molts plans que justifican als que ja de temps el tenfan y senyalavan com a traïdor.

Més val aixís. D' aquesta manera s' posa més en clar la degeneració dels que tenen per amo a D. Alfonso Sala. Valentse de tipos com en Llorençó y apelant al recurs de portar a votar als jornalers, en l' acte de pagatsla la setmanada, com ho feren diumenje al matí, fentloshi dipositar la candidatura en presencia seva, no hi há qué dir lo molt que guanyan en el concepte públich.

Tantas iniquitats y violencias han promogut un moviment de justa indignació, que contribuirá poderosamente a la reorganissació inmediata del partit republicá, qu' es aquí a Castellibisbal el més numerós y l' més digne en tots conceptes. Y prompte 'ns veurém las ceras, tarats del caciquisme!

OLESA DE MONTSERRAT, 20 de mars.

A pesar de las coaccions realissades pels monárquichs junt ab els carlins, a las ordres dels cacichs, y a pesar de la desenfrenada conquista de voluntats a que s' entregaren, sufriren un desengany tremendo havent tingut doscents vots menos qu' en las últimas eleccions de Diputats a Cortes. En cambi, 'ls republicans alcansarem un aument molt apreciable. Bé 's coneix ab aixó la influencia de *Fraternidad Republicana*. D' entre l' gran número de socis ab que conta, únicament tres faltaren als seus debers polítichs, votant la candidatura monárquica; pero serán expulsats com a traïdors a la idea.

L' exemple que donan els monárquichs y carlins unintse, a pesar de lo molt que s' odian, ha d' obrir els ulls als obrers y petits propietaris y industrials que encare no han sumat el seu esfor al nostre. ¿Qué 'n poden esperar de la monarquia? ¿Y qué 's pot donar, com no sigui una eterna vergonya, l' infame caciquisme que impera en el districte de Tarrassa?

Alas onze del matí d' avuy s' ha efectuá l' enterro civil de la filla d' un soci de *Fraternidad*, que s' ha vist concorregut per tots els seus companys, qu' en aquella hora no tenfan ocupació.

EL PROBLEMA

ol l' origen de la crisis económica que 'ns aniquila y amensassa matarnos de fam, no está en el desllorigament general de la nació, ni en la incurable depreciació de la moneda, ni—valentnos de la frase que acaba d' escriure l' insigne Costa—en el déficit disfressat de superábit...

Tot aixó eran «veus volátiles» que alguns mal intencionats feyan circular y que ara, en virtut de las declaraciones d' un individu del Govern, han quedat completament devanescudas.

Un periodista, curios com tots ells, va voler averiguar lo que sobre l' assumpto hi havia de veritat, y

abondant al ministre d' Hisenda, va dirigirli á boca de carro aquesta pregunta:

—¿Cóm está el problema de las subsistencias?

Y el señor García Alix, que per lo que 's dedueix no més esperava que algú l'interrogués pera esplayarse, va ferho ab tota sinceritat, descapellant per aquella boca un gabadal de manifestacions que rectifican tots els errors fins avuy existents y posan en son verdader lloch las cosas.

Comensant, com es natural, pel comensament, sa excelencia va apressurarse á fer constar que 'l Govern se preocupa principalmente d' aquesta grave qüestió, agravada avuy día, —joh ministerial penetració!— per la sequedat y la crisi agrícola.

¿Han vist vostés jamay perspiciacia més fina que aquesta? Sentint enrahonar al señor García Alix, se comprén desseguida qu' en Villaverde no hagués sapigut prescindir d' ell al formar el ministeri.

«La qüestió, ja de sí grave, resulta encare més agravada per la crisi agrícola y la sequedat. Ab or sobre mármol blanch, deurían esculpirse aquestas profundas paraulas.

Pero—seguieix enrahonant l' inefable García—el Govern no bada y 's preocupa seriament del asunto.

—¿Cóm? ¿De quina manera la demostra aquesta preocupació tan seria?

Manant obrir una informació, qu' está ja casi terminada.

El remey, com se veu, no pot ser més radical ni més enérgich. ¿Hi ha crisis económica, el pa está pels núvols, els treballadors en vaga se contan per centenars?... Donchs, s' obra una informació, y qui més hi sábiga que més hi digui.

Ja casi terminada, segons s' ha manifestat, la tal informació, el ministre la farà pública y llavors se veurá que la culpa del conflicte no la té 'l Govern, que, pobret, hi fa tot lo que sab, sinó—son las propias paraulas del señor García Alix—els intermediaris y agabelladors de géneros alimenticis, verdaders amos d' Espanya—anyadeixo jo—y autors d' aquest pressupost de mil milions que, després d' haverlos pres la camisa, amenassa arrencarnos la pell.

Coneguts els causants de tots els nostres mals, el ministre promet combátreis á sanch y á foch, y ab aquest objecte ens adelanta la consoladora noticia de que, una volta tingui redactada una Memoria que referent á tan trascendental problema está preparant, la passará al ministre de la Gobernación para que aquest la passi als Municipis y exciti el seu zel contra 'ls abusos dels intermediaris.

O, dit en altres termes, que, convenut de que 'l mort es dels grossos, el carregará als Ajuntaments, pera que aquests tinguin la bondat de resoldre 'l conflicte, á fi de que 'l Govern, alleugerit d' aquest pes, pugui més tranquilament dedicarse... á la noble tasca de cobrar las contribuciones.

¡D' aixó 'n dich jo homes d' Estat y verdaders pares del poble!. El ministre veu el mal y l' exposa al país en tota la seva magnitud. Y una volta exposat... que vinguin els Municipis y que procurin curarlo, que per aixó 'ls arcaldes gastan vara y 'ls concjals portan venera.

Encare diu més el ministre. Segons ell, la situació podria remediarse una mica, rebaixantse els drets aranzelaris sobre las farinas y blats estrangers; pero aixó—anyadeix á continuació,—no es possible portarlo á la práctica, porque implicaría una disminució d' ingresos, que no hi ha manera legal de autorisarla sense 'l concurs de las Cortes.

Y com que las Cortes están tancadas y Deu sab quán s' obriran... *velay*, com diuen á Valladolid.

—Si en lloch de ser qüestió de rebaixa de drets—ha observat ab admirable discreció el Sr. García Alix—se tractés d' augmentarlos, no hi hauria cap dificultat. El Govern implantaría l' augment per decret, y *pax vobis*.

¿Ho han entés bé? Val la pena de fixars'hi, porque la observació del ministre es tot un poema.

Rebaixar els drets de importació de las farinas y 'ls blats, ab lo qual se conseguiria que 'l pa anés més barato, el Govern no pot ferho, porque la Lley s' hi oposa. Ara, si convingués carregarlos més de lo que ja ho están, sí que ho podria fer, donchs la Lley, en aquest sentit, li concedeix al Govern facultats omnímodas.

¿Veritat que la revelació es soberanament hermosa?

Tenim, donchs, perfectament plantejat el problema y trassat el camí que pera la seva resolució ha de seguirse.

El señor García Alix manará obrir una informació.

Realizada aquesta, escriurá una Memoria.

Ja llesta la Memoria, la farà passar á mans del seu company de Gobernació.

Y un cop el señor González Besada estigui empapat del assumpto, se donarán ordres als Ajuntaments, porque aquests, ab el concurs dels municipals y 'ls serenos, se cuydin de que 'l pa vaji barato, la pesseta torni á valguer quatre rals y tots els treballadors parats trobin feyna abundant y espléndidament pagada.

¡Oh inspirat Offenbach! ¡Qué bé vindría ara pera posar en música aquests admirables ministros!

¡Oh graciós Arderius! ¡Quina falta 'ns fas pera presentarlos sobre las taulas!

¡Oh desitjada escombra! ¡Quín servey ens prestarias trayentlos immediatament del escenari!...

FANTÁSTICH

La guerra y las potencias

—¿D' ahont vens, viatjé atrevit?

—Dels remots confins del Assia, d' aquells fins ara verts plans y encisadoras montanyas, que 'ls homes han convertit en sagnants camps de batalla.

—¿Y qué hi has vist allá?

—Horror.

Inmensas massas humanas, armadas hasta las dents de fusells, espasas, llansas, revólvers y altres enginys bons no més per fer desgracias, s' abocan furiosament com una onada de cafres

contra otras massas que van també provehidas d' armas y que á pou dret las esperan darrera d' una muralla ó en trincheras que ab las unglas han obert, plenas de rabia.

—Y quan al fi 's topan, ¿qué?

—No hi ha paleta prou aspra, no hi ha colors prou obscurs, no hi ha pinzell prou infame per pintá 'l quadro espantós que allí 's contempla. Las balas segan las vidas dels homes com la cruel pedregada sega las tendras espigas. A milers els soldats cauhen sota 'l temporal desfet de mortífera metralla vomitada pels canóns.

No son homes que 's combaten; son hienas, son llops, son tigres, fieras bojas que 's barallan per móvils dels que, en rigor, cap d' ells ne té idea clara.

—L' exercit rus ¿per qué lluyta?

—Per la pretensió insensata de conservá un tros de terra que 's diu Mandxuria.

—¿Y 'ls altres?

—Per péndrelsel.

—¿Y de qu' es?

—De ningú d' ells.

—¡Valents lladres!

per compte del govern rus; la escrupulosa Alemania el surteix de submaríns, planxas d' acer y flassadas; á casa del oncle Sam no paran d' enviar caixas plenas de pots de conservas, farina, llet concentrada y tota mena d' articles, lo mateix als uns que als altres, donchs per ells tan bonichs son els rublos ab que 'l rus paga com els yens del japonés...

—¡Si que té la mar de gracia! ¿Y aquests son aquells farsants que ab tant entusiasme parlan de l' armonía entre 'ls pobles, dels tribunals d' arbitratje, de las lligas de la pau?...

—¡Oh, bé! Una cosa es parlarne y un' altra fer bons negocis.

—¡Recristina, quina barra!

C. GUMA

El millor remey

Suposo que ja ho deuen haver sentit á dir. Alarmat per la seca que ab tan persistent tossuaderia afligeix als nostres pagesos, l' «Institut agrí-

tots els elements coneputs y per coneixe, tant en la terra com en el cel?

Pero ho diuen els sabis del «Institut agrícola,» y davant d' aquest vot autorisadíssim no hi ha més remey que baixar humilment el cap y acceptar á ulls cluchts el seu dictámen.

No obstant, la inspirada ocurrencia dels senyors del «Institut» planteja un dilema, de qual acertada resolució opina un servidor de vostés que se 'n pot treure una infinitat de conseqüencias d' una importancia incalculable.

El dilema es aquest: El remey aconsellat pel «Institut» pera lograr que ploqui, ¿es eficaç ó no ho es? ¿Es veritat ó es mentida?

Si es mentida, ¿cóm es que l' «Institut de Sant Isidro» el preconisa ab tan empenyo?

Y si es veritat, ¿per qué no s' ha d' aplicar el mateix cómodo procediment á tots els actes y necessitats de la vida?

¡Quánta feyna, quántos disgustos, quántos diners ens estalviariam de ferho aixís!

¿Se 'n volen convence?

No ha de ser gayre dificil.

Desde luego tindriam la ventaja de poder suprimir immediatament els metjes.

Fora visitas, fora receptas, fora inútils gastos d' apotecari.

¿Que no estém bons? En lloch d' enviar á buscar al doctor porque 'ns prengui 'l pols y 'l pèl y 'ns baldi després ab un compte formidable, vinga una bona pregaria y ja no 'ns hem de cuydar de res més.

«Senyor: Estém malalts. Feu el favor de curarnos com més aviat millor, que la salut es una cosa molt estimable y altament convenient per la tranquilidat del individu.»

¿Que 'ns veyém en el cas d' haver de pagar una lletra y 'ns trobem sense quartos?

A pregar s' ha dit.

«Senyor: Demá 'm vens un document de crédito, y per una casualitat que 'm succeix molt sovint no tinc un clau. Digneuvs tocar el cor del acreedor porque desisteixi de venir á cobrar ó, si ns sembla preferible, feu que immediatament las meas exhaustas butxacas apareguin plenas.»

¿Que 'ns han fet una injusticia y volém aplicar al causant d' ella el castich merescut?

Pregaria al canto.

«Senyor: Fulano m' ha atropellat d' una manera no gayre decorosa. ¿Volen dispensarme la gracia de que fulano 's reventi demá mateix, si es que no pot ser avuy?»

Y per aquest istil, demanin.

En épocas d' epidemia, lluny d' amohinarnos acordonant la ciutat ó fent gasto de sublimat corrosiu, acordonariam ab oracions y desinfectariam ab pregarias.

Si un enemich alevós ens faltava al respecte y 'ns declarava la guerra, res de canóns, baterias, ni tropas en moviment... Una bona pregaria y ja tindriam al contrari *mordiendo el polvo*.

Si un lladre 'ns venia á robar, pregaria que te crió en lloch de pits y crits d' auxili, y en un tancar y obrir d' ulls quedarían á salvo els nostres interesos.

No 's necessitariam jutges ni polissions, ni arcaldes, ni butxíns... Las pregarias aplicarian la Lley, las pregarias portarian á la *Modelo* á la gent dolenta, las pregarias farían els empréstits y colocarian las primeras pedras y las pregarias s' encarregarían d' arreglar els comptes als criminals...

¿Han vist vostés res més pla, més bonich ni més económic?

Per xó convidria lo més prompte possible surtir de duptes, si es que algun ne queda, sobre la hermosa recepta proporcionada als pagesos pel «Institut de Sant Isidro» pera la obtenció de la pluja.

Que 's fassin las pregarias aconselladas, que 's realisi l' experiment, y si 'ls resultats corresponen, com es d' esperar, á las previsiones del savi «Institut,» ja tan se 'ns enjonará si vé la República com si en Lerroux se fa frare de la Trapa.

Tenint á la má una panacea de tan miraculosa forsa com las pregarias ¿qué 'ns importarà tot lo demés?

A. MARCH

A 'n tenim un de cremat: el señor Noguera, company de fatigas pero no de glorias y molt menos de fortuna del Sr. Prat de la Riba en las últimas elecciones de Diputados provinciales.

Els perdigots se 'l van riar en tota regla. Després d' haverlo obligat á contribuir als gastos de la elecció, digueren que si no havia alcanasat suficientes votos pera triomfar, se devia á la seva insignificancia.

Cornut y bastonejat.

Y 'l Sr. Noguera s' ha donat de baixa á la *Lliga* y á la Junta Administrativa de *La Veu de la Calumnia*.

Després de tot, no podrá queixarse dels companys de causa.

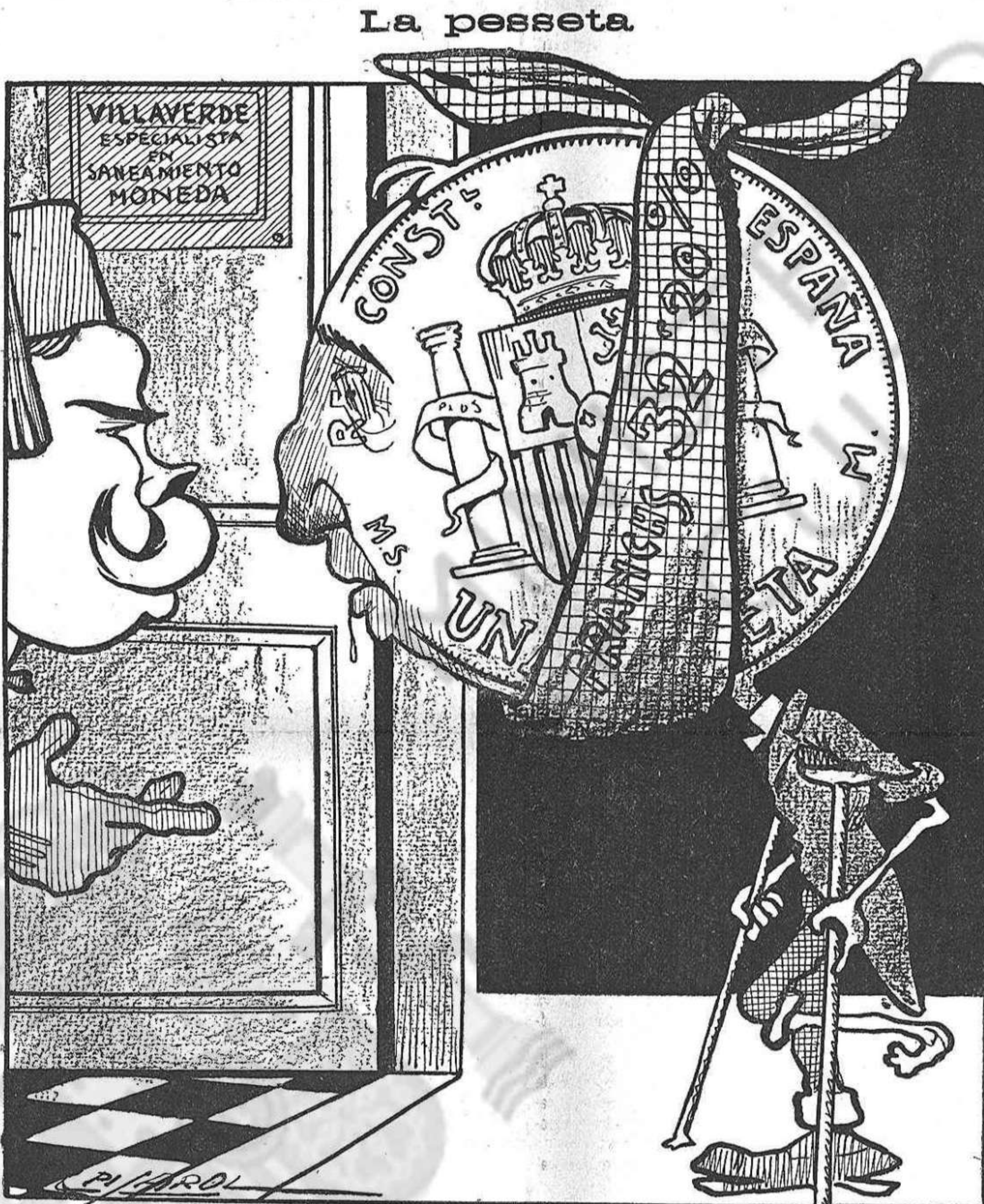
Si no l' han fet diputat, en cambi l' han esquilat.

No sé si en Maura estará orgullós dels progressos d' un dels seus fills, del que, per més senyals, se diu Antonio com ell, indubintnos aixó á creure que ha de ser el predilecte.

Dias enera va celebrarse en la plassa de la *Puerta de Hierro*, de Madrid, una festa taurina, en la que hi prengueren part alguns joves de la bona societat. Y ara llegeixin lo que diu un periódich sobre 'l particular:

«El jóven Antonio Maura, hijo del ex-presidente del Consejo, ejecuto con admirable serenidad la suerte de *D. Tancredo* y el salto de la garrocha.»

¡Olé y viva tu mare y tu pare y toa la familia!

—¿Qué hem de fer, don Raymundo?... Va prometre que 'm sanejaria, y 'm sembla que cada día estich pitjor.

—Noya, ara com ara, m' interessa més sanejarme á mí.

De modo que aquesta guerra, fredament analizada, no es res més que una disputa de saltejadors?... —Exacte.

De saltejadors ilustres que, ben assentats á casa, envían als seus esclaus á lluytar y á rompre 's ánima per una cosa que al fi no pertany ni al un ni al altre.

—Pero aixó es propi d' imbécils!.. —Una verdadera infamia, vergonya del siglo xx y ofensa á la rahó humana.

—¿Cóm donchs las demans nacióes que 's diuen civilizadas ho toleran? ¿Cóm no corren á evitá aquesta matansa, filla tan sols del orgull de dos senyors reys?

—La causa es tan baixa com senzilla. No s' hi fican porque, gracias á aquesta estúpida guerra, las nacióes *civilizadas*, com aquell que no fa res, s' están omplint las butxacas.

—¿Es possible?

—¡Y tant possible! No per altra cosa callan. La honradíssima Inglaterra despata cada semana cent ó docents cargaments de carbó ab destino al Assia, que valen un pou de lliras; Fransa, la liberal Fransa, se cansa de fabricar canóns, fusells y otras armas

cola de Sant Isidro» ha demanat al clero que tingui la bondat de fer pregarias, convenut—diu—de que aquesta es l' única manera de atraure sobre 'ls camps la pluja que ab tanta ansietat esperan els pobres agricultors.

Fins ara jo — y ab tota honradés ho declaro — d' aixó de las pregarias me 'n reya bastant.

—¡Romansos!—me deya á mí mateix, cada cop que sentia explicar que 'l rector A. ó 'l vicari B. havían tret á passejar el sant tal ó qual, ab 'l ignocent propósit de demanar aygua als núvols:—¡Ves el cas que l' atmósfera 'n farà d' aquestas ceremonias!

La desconfiansa que 'l clero m' inspira es tan gran, que tot lo que vé d' ell ho poso en quarentena y, sense pensarm'hi un moment, ho atribueixo al interés que l' Iglesia té en mantenir las preocupacions y conservar al poble en la ignorancia.

Pero ara la cosa varia completament d' aspecte y m' obliga á rectificar las meas arreladas conviccions.

El qui avuy parla de celebrar pregarias pera que ploqui ja no es el rector de Vilapastanaga, ni l' ecónomo de Caullant: es *nada menos* que l' «Institut de Sant Isidro,» corporació composta d' individuos ilustradíssims, incapasos de dir lo que no senten y, sobre tot, de fer una afirmació sense haverla avans pesada ab la deguda madurés.

Que 'ls capellans ho diguessin no tindria res de particular ni valdria la pena de donar al seu consell la menor importancia. ¿Qué han de fer els pobrets sinó defensar la casa y atribuirho tot á la Providencia, duenya del aygua, del sol, de la lluna y de

A la Mandxuria.—Un telegrama il·lustrat

«L' exèrcit rus ha emprés la retirada, dividit en tres seccions.»

Apesar de que aquest fet, si bé s' mira, implica una verdadera degeneració.
El pare ha sigut *Tancredo de la política*, encare que avuy no estigui en el pedestal.
¡Y es molt trist que 'l fill no arribi á serho més que de la *tauromaquia becerrill!*

Un estudiant de Teologia va perdre 90 duros en

un garito de Santiago de Galicia, y com no podia pagarlos porque no 'ls tenia, se va treure de la butxaca un salpaster de sis tiros y va deixar ferit de molta gravetat á un altre estudiant y al banquer.
¡Cóm se coneix en aquesta manera de procedir la unció evangelica d' aquest futur ministre del Senyor! Que, per més senyas, se diu Nozaleda.

Aquí á Espanya 'ls Nozaledas van á parells. Ningú 'm negará que ja 'n tenim dos de ben famosos.

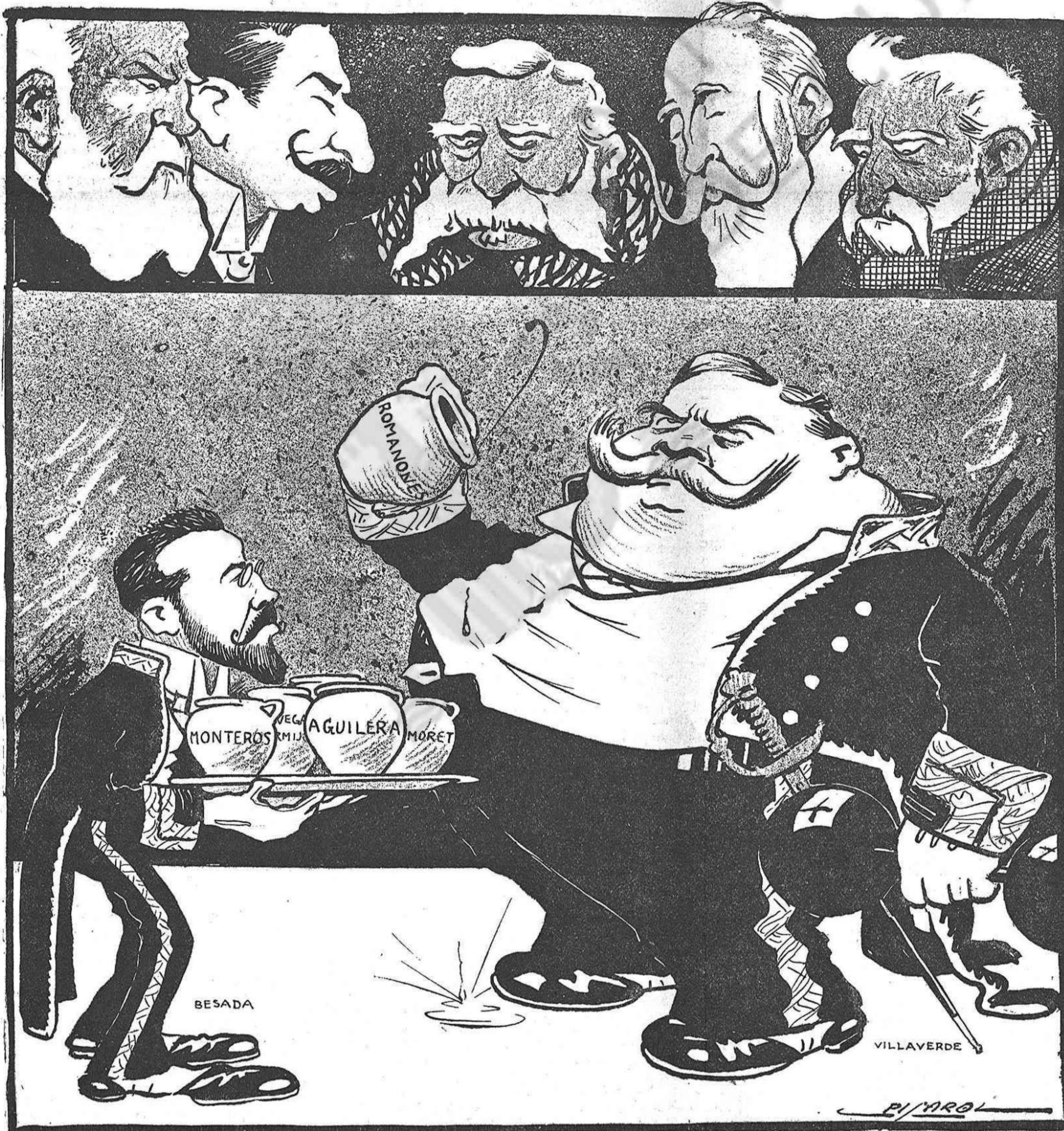
Pero escoltin. ¿No podria l' Arquebisbe de Valencia contractar al seminarista gallego porque, revolver en má, li obrís camí 'l dia que vaji á pendre possessió de la diócesis?

¡Quin triunfo per la santa religió catòlica!.

Jo 'm creya que 'l Papa havia deixat de dirse Joseph per dirse Pío. Pero 'l Nunci de Madrid s' empeña en conservari 'l nom de fonts, may signi sino per celebrar la festa de Sant Joseph ab un ápat suculent que, segons diuen els periódichs, ha costat una borratxada de mils pessetas.

Prénguinne nota 'ls treballadors, condemnats á dejuni forsós á causa de la crisis. El Nunci del Papa pregona lo que s' ha de fer en época quaresmal:— ¡Abstinencia!.. ¡Abstinencia!..

Un malalt que s' adoba

Gracias á la tupinada que á Madrid li han arreglat,

diu que 'l senyor Villaverde se troba molt millorat.

L' Institut Agrícola catalá de Sant Isidro ha trobat el remey á la sequia pertinás que té avuy en perill la cullita, en la major part de les regions espanyolas.

Pera fer ploure no hi há més que un recurs: acudir als bisbes en súplica de que ordenin la celebració de rogativas.

Ja veuen si es senzill. ¡Y que no se 'ls haja acudit un medi tan práctic fins avuy que las cullitas están mitj perdudas!

¿Vostés no hi creuen en la eficacia d' aquest sistema?

Donchs jo sí.
L' acort del Institut es d' efecte segur, seguríssim. L' única dificultat está en que 'ls nivols que, ara com ara passen molt alts, arribin á enterarse'n.

Si se 'n enteran, ja veuran com plou.

Perque, no 'n duptin, no 's podran aguantar y farán pipí de tant riure.

La Tortajada, una ballarina de café-concert, ha fet una visita al Papa, qui, segons diuen els periódichs, l' ha rebuda ab molta benevolencia.

Un mossén que 's pirra per las donas sandungueras exclamava:

— ¡Tira peixeti!.. També me la rebria jo ab benevolencia y alguna cosa més... O si no que me la traigan!

L' altre dia va celebrarse á Barcelona una boda aristocrática en la iglesia de la Mercé, la qual, durant la ceremonia permanesqué tancada y á disposició exclusivament dels nuvis y acompanyament.

Els interessats havian llogat la iglesia y, está clar, feren del temple l' us que tingueren per convenient, que 'ls seus quartos els costava.

Anant aixís las cosas, no desconffio veure sustituida la inscripció I. N. R. I., que figura als cims dels Sant-Cristos, per un rétol que dirá: «Se alquila.»

A Amsterdam regna verdadera inquietut á causa de las repetidas victorias dels japonesos.

Posseheix Holanda ricas colonias en els mars asiáticos y 's comprén que s' escami.

Sobris son els japonesos, tot lo que vulguin; pero han treballat de valent, y no tindria res d' extrany que al fi de la jornada 'ls hi vingués l' antoig de cruspirse un formatje d' Holanda.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Anton Cabot, Josepet de Poboleda, Joseph Valldosera, Dos tapers de Tordera, Ramón Nonell Ricastell, J. R. Canal, Un sort que no hi veu, Pagés Trempat, Ramón Catalá y Sreta, Chentullioni: No val.

Caballers: Noy de Pallejá, Joseph Gorina Roca, y Un que 's desitja menjá un frare: Es alló que diem...

Caballer: Aguilera: Gracias pels versets.—Santiago H.: No es tant *ensarvonada* com aixó, pero no se 'n falta gayre.—J. Aguilar (fill): El seu pare ho fa millor. Es alló que diuen, *críeu filla...*—Sarasate Menut: Pósis á tocar el violí, créguim. Fará mes mal de cap als vehíns pero li donará més profit.—J. Moret de Gracia: Els epigramas s' aprofitarán, si no tots, bona part.—Lluís G. Salvador: Rebuda la *Faula*. Entra en cartera.—S. Roig y Ribas: S' hi nota més bona voluntat que altra cosa.—Sol Sempre: ¡Quina poca novetat! ¡Quin escàs enginy!—A. B. C.: Ens en alegrém. Vosté fa cara de ser molt divertit.—Antolí Boadas Ribot: Veurem si s' aprofitará algun epigrama.—A. B., J. A., F. E., y J. S.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remetem, per diferents motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a